

Міністерство освіти і науки України

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ІСТОРІЯ МИСТЕЦТВА І СТИЛЮ

Загальна інформація

Компонент освітньо-професійної програми	<i>Вибірковий</i>
Кількість кредитів ECTS	3
Мова навчання	Українська
Ступінь вищої освіти	
Галузь знань	
Спеціальність	
Освітньо-професійна програма	

Мета навчальної дисципліни

Метою Формування у здобувачів вищої освіти системних знань про історію розвитку світового та українського мистецтва, основні художні стилі та напрями в культурно-історичному контексті. Дисципліна спрямована на розвиток здатності аналізувати художні твори, розуміти закономірності формування та еволюції стилів у різних видах мистецтва (образотворчому мистецтві, архітектурі, дизайні), формування вміння застосовувати історичні знання у власній творчій та професійній діяльності.

Передумови вивчення дисципліни

Для успішного опанування дисципліни студенти повинні володіти базовими знаннями з: історії України та світової історії; культурології; спеціальне малювання.

Результати навчання

У результаті вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

Основні періоди розвитку світового мистецтва від первісності до сучасності

Характерні особливості провідних художніх стилів (античність, романський, готика, ренесанс, бароко, класицизм, модерн, модернізм, постмодернізм)

Видатних майстрів та їхні найважливіші твори
Основні напрями українського мистецтва та його взаємозв'язки зі
світовими процесами
Закономірності формування стилів в архітектурі, образотворчому
мистецтві та дизайні
Термінологію історії мистецтв та стилів.

вміти:

Аналізувати художні твори у стилістичному та культурно-історичному
контексті
Визначати стильову приналежність творів мистецтва
Встановлювати зв'язки між різними видами мистецтва та культурними
епохами
Використовувати історико-мистецькі знання для власної творчої практики
Презентувати результати аналітичної та дослідницької роботи
Критично оцінювати художні явища та тенденції.

Зміст дисципліни

Змістовний модуль 1. Історія світового мистецтва: від первісності до Нового часу

Тема 1. Вступ до історії мистецтв. Основні поняття і методи аналізу:

предмет і завдання історії мистецтв, види та жанри мистецтва, поняття стилю,
напряму, течії, методи аналізу художнього твору.

Тема 2. Мистецтво первісного суспільства та стародавніх цивілізацій:

печерний живопис та скульптура палеоліту, мистецтво Стародавнього Єгипту,
мистецтво Месопотамії, Єгейське мистецтво.

Тема 3. Античне мистецтво: мистецтво Стародавньої Греції: архаїка, класика,
еллінізм, давньогрецька архітектура та скульптура, мистецтво Стародавнього
Риму, значення античної спадщини для світової культури.

Тема 4. Середньовічне мистецтво: візантійське мистецтво та іконопис,
романський стиль в архітектурі та скульптурі, готичний стиль: архітектура,
скульптура, вітражі, мистецтво Київської Русі

Тема 5. Мистецтво епохи Відродження: раннє Відродження в Італії (Джотто,
Мазаччо, Боттічеллі), високе Відродження (Леонардо да Вінчі, Мікеланджело,
Рафаель), північне Відродження (Дюрер, Брейгель), пізнє Відродження та
маньєризм

Тема 6. Мистецтво XVII–XVIII століть: Бароко: архітектура, живопис,
скульптура (Бернініні, Рубенс, Караваджо), класицизм і академізм, рококо як
стиль епохи (Ватто, Буше, Фрагонар), мистецтво України XVII–XVIII століть

Змістовний модуль 2. Мистецтво XIX–XXI століть: від романтизму до постмодернізму

Тема 7. Мистецтво XIX століття: романтизм (Делакруа, Жеріко, Тернер,
Фрідріх), реалізм і критичний реалізм (Курбе, Мілле, передвижники),
імпресіонізм та постімпресіонізм (Моне, Ренуар, Сезанн, Ван Гог, Гоген)
Символізм та модерн.

Тема 8. Стиль модерн на межі XIX–XX століть: характерні риси модерну в архітектурі та дизайні, український модерн: Василь Кричевський, Іван Левинський, Віденська сецесія, ар-нуво, югендстиль, орнаментика та декоративність модерну.

Тема 9. Авангардні течії початку XX століття: фовізм і кубізм (Матісс, Пікассо, Брак), футуризм та експресіонізм, абстракціонізм (Кандинський, Малевич, Мондріан), український авангард 1910–1920-х років.

Тема 10. Дизайн і архітектура XX століття: баухауз і функціоналізм, конструктивізм в архітектурі та дизайні, ар-деко, сучасний стиль (модернізм) в архітектурі.

Тема 11. Мистецтво другої половини XX століття: абстрактний експресіонізм, поп-арт (Воргол, Ліхтенштайн), концептуальне мистецтво та мінімалізм, гіперреалізм.

Тема 12. Постмодернізм та сучасне мистецтво: характеристика постмодернізму в архітектурі та дизайні, сучасні тенденції в образотворчому мистецтві, українське сучасне мистецтво, взаємодія мистецтва, дизайну та нових технологій.

Форми та методи навчання

Лекції з мультимедійними презентаціями, семінарські заняття з аналізу творів мистецтва, самостійна робота (вивчення літератури, відвідування музеїв, перегляд документальних фільмів), підготовка рефератів та презентацій, індивідуальні консультації.

Контроль навчальних досягнень

Форми та методи оцінювання:

Поточний контроль – усне опитування на семінарських заняттях, перевірка виконання індивідуальних завдань (реферати, презентації), аналіз творів мистецтва (усні виступи), тестування з окремих тем.

Підсумковий контроль – залік.

Критерії оцінювання навчальних досягнень:

Критерії оцінювання виконання практичної роботи: повнота і коректність змісту; аргументованість висновків; якість візуально-аналітичних матеріалів (підбір прикладів, структурованість, оформлення); академічна доброчесність (посилання на джерела); самостійність і креативність; дотримання термінів та якість презентації результатів.

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Усне опитування на практичному занятті	10	5	50
Питання для самостійного опрацювання	10	1	10
Індивідуальні завдання	10	3	30
Контрольна робота	2	5	10

Орієнтовний розподіл балів за видами робіт:

- 50 % – практичні роботи;
- 10 % – самостійна робота;
- 30 % – індивідуальне завдання;
- 10 % – модульний контроль.

Політика курсу

Учасники освітнього процесу керуються нормативними документами та відповідними Положеннями, затвердженими в НУЧК: Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/1p-qykVjCEwDD9xbk144yFQXwv_0t8u0I/view), Положення про академічну доброчесність в Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка (<https://drive.google.com/file/d/1B20drJo3LiqYzIGpWib1zmRfcGdtuP43/view>), Положення про дисципліни вільного вибору студентів у Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка (https://drive.google.com/file/d/11kn0THvIKQ_oMJ9G5eqWp948pPpx_MYd/view).

Для студента є обов'язковим виконання всіх передбачених навчальною дисципліною практичних робіт з наступним їх захистом. Окрема увага приділяється індивідуальним завданням орієнтованим на формування особистої точки зору студента.

При вивченні дисципліни, виконанні практичних занять, індивідуальних завдань та проведенні форм контролю студенти зобов'язані дотримуватись принципів академічної доброчесності, зокрема: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю.

Практичні роботи повинні бути захищені протягом семестру.

Граничний термін захисту всіх практичних робіт та проходження всіх видів поточного контролю – день заліку.

Відпрацювання пропущених занять та перескладання всіх форм контролю може відбуватися відповідно до розкладу консультацій викладача, залік – у терміни здачі академічної заборгованості.

Матеріально-технічне забезпечення

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна: аудиторія з мультимедійним обладнанням (проектор, екран), комп'ютер з доступом до мережі Інтернет, презентаційне програмне забезпечення (PowerPoint або аналоги), відеоматеріали про шедеври світового мистецтва, доступ до віртуальних музеїв та галерей, електронні освітні ресурси (платформа Moodle), бібліотечний фонд з історії мистецтв.

Інформаційні ресурси

Основна:

1. Білозуб Л.М. Історія мистецтв: навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Дизайн». Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2019. 148 с. URL: https://www.tkfk.te.ua/wp-content/uploads/2025/02/Білозуб_Історія-мистецтв_посібник-2019.pdf
2. Москвічова Ю.О. Історія мистецтв у контексті світової культури: навчально-методичний посібник: у 3-х т. Т. 1. Херсон: Видавництво ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 192 с. URL: <https://www.tkfk.te.ua/wp-content/uploads/2025/02/Москвічова-Ю.-ІСТОРИЯ-МИСТЕЦТВ-Том-1-мал-2021.pdf>
3. Москвічова Ю.О. Історія мистецтв у контексті світової культури: навчально-методичний посібник: у 3-х т. Т. 2. Херсон: Видавництво ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 196 с. URL: <https://dspace.vspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c8df2f44-a2a3-4573-a221-d006ebd3604c/content>
4. Демідко О. Історія образотворчого мистецтва та архітектури: курс лекцій для студентів спеціальності 034 Культурологія. Київ: Видавництво К-Ліра, 2021. 182 с. URL: http://repository.mu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/6356/1/dem_ist_kl_2021.pdf

Додаткова:

5. Історія декоративного мистецтва України: У 5 т. Т. 5 / [голов. ред. Г. Скрипник]. НАН України, ІМФЕ ім. М.Т. Рильського. Київ, 2016. 546 с.
6. Історія мистецтв і дизайну: робоча програма навчальної дисципліни. Київ: НАКККіМ, 2020. URL: https://nakkkim.edu.ua/images/Instytuty/Instytut_dyzaynu/k_d_seredovyshcha/Rob_prohr/Istoriia_myst_dyz.pdf

Інформація про викладача

Прізвище, ім'я, по батькові викладача	Горчинська Катерина Віталіївна
Науковий ступінь, вчене звання, посада	Кандидат педагогічних наук, доцент
Комунікація	Кафедра: професійної освіти та безпеки життєдіяльності E-mail: k.gorchinska@gmail.com Телефон: +38-093-625-35-11
Посилання на дисципліну в	https://us04web.zoom.us/j/72281695646?pwd=GcU1EWaNNkE1hjDu7ffBO8d3CXR8Lx.1 Zoom: 722 8169 5646 (Пароль – 108)

системах дистанцій ного навчання	
Консульта ції	Середа 14.40–16.00